

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY Z OLOMOUCE - MALÉHO NÁMĚSTÍ

/ okr. Olomouc /

Josef Bláha, OSSPPOP, Olomouc

/ Tab. 48 /

Při adaptaci domu čp. 101 na Malém /dříve Blažejském/ náměstí v Olomouci bylo nutno staticky zajistit historické zdivo celého objektu. Za tím účelem byly r. 1974 v místech vstupní chodby obnaženy základy domu, přičemž bylo nutno odstranit kulturní vrstvy až do hloubky 400 cm, kde bylo také zjištěno silně členité skalní podloží, vytvářející v těchto místech jakousi štěrbinu. Kulturní vrstva byla černé barvy a obsahovala střepový materiál, jakož i další drobné předměty. V jejích spodních partiích byla mj. nalezena horní polovina nádoby /tab. 48 : 1/, dřevěné hobliny a třísky.

Do mladohradištního období je možné zařadit vzhůru vytažené okraje nádob obsahujících tuhu /tab. 48:6/ i zlomky bez tuhy /tab. 48 : 8/, ohlaselem starších hrnčířských tradicí je např. jednoduše vytažený a svisele seříznutý okraj nádoby s dobře patrnými rotačními rýhami na jemně písčitém materiálu bez obsahu tuhy /tab. 48 : 10/.

Relativně nejvíc zastoupen je materiál z období 13. - 15. století. Pro 13. století se jedná především o zmíněnou část nádoby s obsahem tuhy /tab. 48 : 1/, dále jsou to okraje a výdutě zdobené širokými, jednoduchými vlnicemi, vpichy a horizontálními rýhami /tab. 48 : 2, 4, 5, 9, 13/. Tyto zlomky obsahují zhruba v 50% příměs tuhy, tuhový je i výrazněji profilovaný okraj /tab. 48 : 9/. Do 1. poloviny 14. století lze zařadit horní část redukčně vypálené poklice /tab. 48 : 14/ a okraj hnědé barvy, pocházející rovněž z poklice /tab. 48 : 11/. Pro celý průběh 14. století až do počátku husitských válek jsou v olomouckých nálezech příznačné nádoby vypálené do žlutých a bělavých tónů, často zdobené červeným malováním. Typický je pro tyto nádoby okraj s okružím /tab. 48 : 12/.

Z dalších nálezů uvádíme zlomky odpadu z kostářské dílny /tab. 48 : 3, 7/ a jednu stranu břidlicového kladivu na výrobu kroužků /?/ /tab. 48 : 15/.

Nález keramiky 11. - 12. století v prostoru Malého náměstí významně dokumentuje stáří osady cizích kupců, která se rozkládala v těchto místech - okolo dnes již zaniklého kostela sv. Blažeje /1/.

P o z n á m k y

1 Za záchranu nálezů a upozornění na ně děkuji pracovníku OSSPPOP v Olomouci p. M. Kovaříkovi.

Mittelalterliche Funde aus Olomouc - Malé náměstí /Bez. Olomouc/ Bei der Adaption des Hauses Nr. 101 auf dem Malé /ehemals Blasiusplatz/ náměstí in Olomouc war es notwendig, auch das Grundgemäuer im Raume des Eintrittsganges freizulegen. In der 400cm mächtigen Kulturschicht fand man Keramikbruchstücke aus der Jungburgwallzeit sowie aus dem gipfelnden Mittelalter und weitere Gegenstände. Die ältesten Fragmente kann man in das 11. Jahrhundert datieren, was das Alter der durch historische Quellen belegten Niederlassung fremder Händler dokumentiert, die sich an diesen Stellen rund um die heute bereits gewüstete Kirche des Hl. Blasius erstreckte.

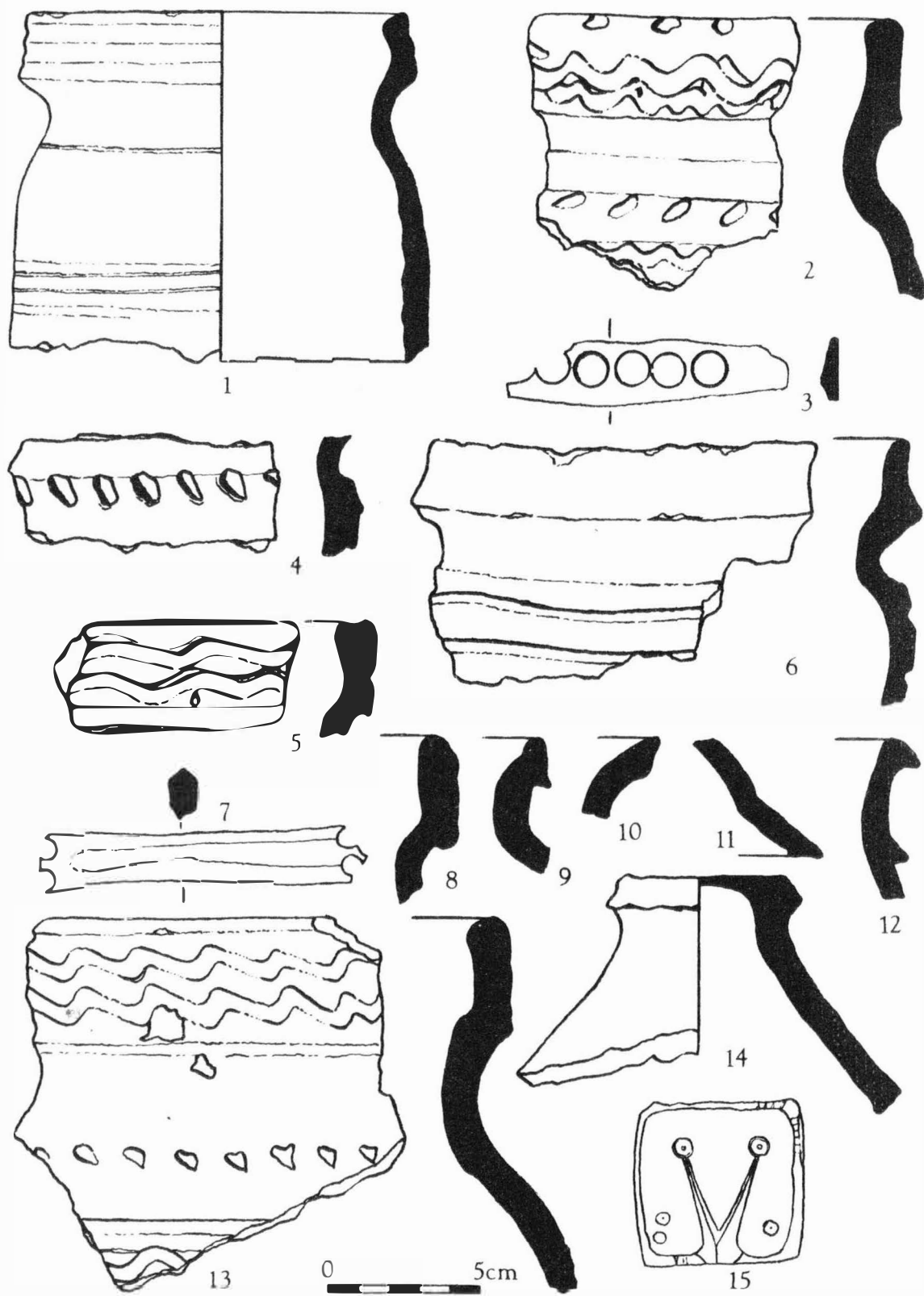
PRŮZKŮM BÝVALÉHO DOMU MORAVSKÝCH STAVŮ V UNIČOVĚ

/ okr. Olomouc /

Pavel J. Michna, OSSPPOP, Olomouc

V souvislosti s rozsáhlou úpravou a přestavbou budovy městského muzea v Uničově /Náměstí 9. května č. 21/ byly po obvodu základového zdiva hloubeny zjišťovací sondy, mající za úkol objasnit narušení podpovrchovou vodou. Z archeologického hlediska byly zajímavé sondy v ulici Solní, které odhalily pozoruhodně řešené technické detaily základů. Rekognoskační půdní profily v sondách se podařilo zjistit, že zadní stěna budovy /v Solní ulici/ je založena na základech, které spočívají na mělkých pilířích propojených klenebním pasem. Pilíře - tak jako i ostatní zdivo - jsou z lomového kamene na kvalitní maltu, a jsou podloženy roštem ze štípané mohutné kulatiny /v hl. cca 150 cm/. Vzdor poměrně nevelké hloubce sondy, prozrazovalo její dno blízkost hladiny podpovrchové vody. Hlína, do níž jsou základy zapuštěny, obsahovala zlomky keramiky z 12. století.

Podle archeologických i historických dokladů lze soudit, že tento tzv. "Dům moravských stavů" /byly zde uchovávány jistý čas i zemské desky/ má gotické základy, spočívající ve staticky nevhodné a neúnosné zemině, a proto byla jejich váha soustředěna do několika pilířů, podložených a tím i stabilizovaných dřevěnými rošty. Podmáčení terénu je dodnes zřejmé na nadzemním zdivu budovy. Historicky i archeologicky se zde jedná o nejstarší sídlištní areál lokovaného města.

Tab. 48
 Olomouc, Malé náměstí. Nálezy z domu č. 101. - Funde aus Haus Nr. 101.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné